

Zdravstveni obzornik v luči nove ustave

V letu 1973 je bil sprejet nov zakon o javnem obveščanju (Ur. list SRS št. 7/73). Novosti zakona so določbe, ki zahtevajo **vpliv širše družbene skupnosti** na vsa sredstva javnega obveščanja. Proces, ki poteka v skladu s sprejemom nove ustave, tj. podružbljanje in vpliv celotne družbe na vsa sredstva javnega obveščanja, se mora pokazati tudi v glasilih društev. Te določbe veljajo tudi za strokovno glasilo ZDMSS Zdravstveni obzornik.

V skladu z novim zakonom o javnem obveščanju je bilo potrebno opraviti naslednje naloge:

— Urediti **ustanoviteljsko razmerje** med ustanoviteljem, tj. Zvezo društev med. sester Slovenije in njenim strokovnim glasilom Zdravstvenim obzornikom.

— Izoblikovati **temeljno vsebinsko zasnovo** glasila. Le-ta mora vsebovati osnove koncepta in uredniške politike glasila ter temeljna politična in strokovna izhodišča, ki vodijo glasilo pri obveščanju delovnih ljudi. Prvo izhodišče in najširši okvir obveščanja v naši družbi je seveda naša samoupravna socialistična ureditev.

— Uvesti **družbeni organ upravljanja** glasila, tj. tisti organ, po katerem se zagotavlja vpliv širše družbene skupnosti na delovanje glasila. Družbeni organ upravljanja ali **uredniški svet** ima pravice in dolžnosti v zvezi s splošno politiko glasila, s temeljno vsebinsko zasnovo glasila in ima kontrolno funkcijo. Uredniški svet je sestavljen iz delegatov družbeno političnih organizacij, društev in družbenih organizacij, zvez društev itd. na eni strani, na drugi strani pa iz delegatov uredniškega odbora in sodelavcev glasila.

— **Razširiti in okrepiti uredniški odbor**, ki ima nalogo, da konkretno oblikuje vsebino glasila ter povezuje uredniški svet z ustanoviteljem in naročniki.

— **Imenovati glavnega in odgovornega urednika** ter urednika Zdravstvenega obzornika. Za to imenovanje je pristojen najvišji organ društva, tj. skupščina Zveze društev med. sester Slovenije.

Uredništvo Zdravstvenega obzornika je moralo biti zelo aktivno, da je izpeljalo vse zahteve, ki jih prinaša novi zakon. To je storilo toliko bolj zavzeto zato, ker se zaveda globokih vsebinskih sprememb v naši družbi in ker si upa le v sodelovanju z najširšimi predstavniki delovnih ljudi zadovoljivo opravljati svoje naloge.

Predsedstvo ZDMSS je zato na svoji seji, tj. dne 5. 12. 1973 sprejelo osnutke vseh potrebnih aktov, ki jih narekuje zakon, in jih dalo v razpravo. Glavni odbor zveze pa je na svoji seji dne 27. 3. 1974 akte potrdil in sprejel ter jih predložil skupščini ZDMSS. To so:

1. Sklep o ureditvi izdajateljskih razmerij med revijo Zdravstveni obzornik in Zvezo društev med. sester Slovenije.
2. Določbo ustanoviteljskega akta, ki ureja sestavo družbenega organa.

3. Temeljno vsebinsko zasnovi informativnega, strokovnega in poklicnega glasila slovenskih medicinskih sester — revije Zdravstveni obzornik.

4. Pravila o urejanju in izdajanju.

5. Imenovanje glavnega in odgovornega urednika ter urednika ZO.

Ni pa dovolj, da smo uredili vse pravne akte in tako zadostili zakonu. Pozivamo tudi vse naročnice in naročnike, da kar najtesneje sodelujejo pri oblikovanju glasila. Po svojih društvenih odbornicah ali pa neposredno uredništvu revije sporočajte svoje želje in pripombe. Pišite o težavah, uspehih in izkušnjah na svojem delovnem mestu, svojo strokovno revijo pa kritizirajte ali pohvalite, če to zasluži! Le s stalnim odzivanjem članstva in s čvrstim sodelovanjem vseh tistih, ki imajo našo revijo radi, bomo lahko uresničili vse zastavljene cilje.

Uredništvo

SPOŠTOVANI NAROČNIKI!

Že nekaj let uvajamo takšen sistem plačevanja naročnine za Zdravstveni obzornik, da vsaki drugi številki revije priložimo poštno položnico. Tako smo tudi tej številki priložili **položnico s prošnjo in željo, da nakazete naročnino za tekoče leto, kdor je z njo v zaostanku, pa tudi za nazaj.**

Ob tej priložnosti bi radi naročnikom sporočili še nekaj pripomb in želja:

Uprava revije ima mnogo težav zaradi kar prevelikih **zaostankov v plačevanju naročnine**. Tistim, ki so dolžniki za več let nazaj, smo meseca februarja poslali opomine. Nekaj jih je dolg plačalo, nekaj jih je ob tem revijo tudi odpovedalo, precej pa jih je še, ki se našemu vabilu niso odzvali. Tem smo pač primorani ustaviti revijo in smo jih zato črtali iz seznama naročnikov. Če želijo ostati naročniki in bodo dolg poravnali, jih bomo ponovno uvrstili med naročnike.

Kljub temu da smo že nekajkrat prosili naročnike, naj pišejo priimke in naslove **čitljivo**, dobivamo nakazila z nečitljivo pisavo. S tem nam delajo velike težave; tako namreč ne moremo evidentirati vplačil niti jim ne pisati po potrebne podatke.

Ker so med našimi naročniki pretežno ženske, ki s poroko spremene priimek, nam največkrat nakazujejo naročnino pod novim priimkom, ne pripišejo pa svojega prejšnjega dekliškega imena in naslova, na katerega dobivajo revijo. Zato lepo prosimo, da vedno **pišete s tiskanimi črkami ali s pisalnim strojem**, poročene pa tudi **dekliško ime in naslov, na katerega dobivate ZO**.

Na hrbtni strani položnice je poseben prostor, določen za »Sporočilo lastniku računa«. Naročnikom, ki nam to javljajo spremembe naslova, sporočamo, da pošta tu večkrat pritisne pečat in tako prekrije sporočilo ali pa je to slabo čitljivo. Zato prosimo, da nam vse spremembe naslova, priimka idr. **pišete posebej na dopisnici**.

Sporočila, za katero leto plačujete naročnino, niso pri vseh naročnikih točna. Zato se uprava lista ravna po podatkih, ki jih imamo za vsakega naročnika v kartoteki.

Pri razpošiljanju vsake številke ZO dobimo nekaj izvodov nazaj s pripombo: »ne sprejemem«, »odpotoval«, »neznan«. Zato želimo v zvezi s temi vrnitvami sporočiti tole:

Naročniki, ki revije ne žele dobivati več, jo morajo odpovedati **konec vsakega leta za leto dni naprej ali pa takoj v začetku naslednjega leta**. Odpoved je namreč vezana na naročnino, ki se plačuje letno.

Naročnik, ki je »odpotoval«, ni upošteval naše prošnje, da nam sporoči **spremembo naslova**, zato ga moramo izločiti iz seznama, kljub temu da je plačal morda že za vse leto, največkrat pa je dolžnik za nekaj let.

Naročnik, ki postane naenkrat »neznan«, čeprav je revijo redno dobival na isti naslov, je tudi nam neznanka, ki je sami ne moremo razrešiti.

Nekaj naročnikov nam je sporočilo, da revije niso dobivali redno, zato jo odpovedo. Ko takšne primere preverjamo, ugotovimo, da revija redno odhaja na določeni naslov, zato je treba na kraju naročnika stvari preveriti in ugotoviti, odkod nerednosti v prejemanju časopisa.

H koncu še to: strokovna revija medicinskih sester si je pridobila tako trdno mesto med našimi naročniki, da je postala nepogrešljivo glasilo zdravstvenim delavcem. Naklada 5200, ki smo jo dosegli v letošnjem letu, in pisma, ki jih dobivamo, nam to vsekakor potrjujejo.

Želimo si le, da bi nam okoliščine, v katerih izhaja revija, bile bolj naklonjene. Tu je finančni problem spričo velikih podražitev tiska in drugih stroškov, ki ga krepko podpira tudi nerednost pri plačevanju in velikih zastankih v plačevanju naročnine. Želimo in prizadevamo si, da bi revijo vsebinsko še bolj obogatili. Vaše sodelovanje v smislu nakazanih želja nam bo pri našem prizadevanju v veliko oporo!

Urednica ZO

PRINCIP SAMOUPRAVNE ORGANIZACIJE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Izhodišča za razrešitev naloge so zaobsežena v naslednjem:

- z ustavo je skrb za zdravstveno varstvo zaupana občinski skupščini;
- v zgodovini izoblikovan in izpričan skupni interes delavskega razreda, da se na podlagi solidarnosti in vzajemnosti združuje v organizacijo zdravstvenega in socialnega zavarovanja;
- v socialistični skupnosti organiziran enak interes pri kmečkem prebivalstvu za organizacijo zdravstvene skupnosti kmetov;
- izpričana in v skupščinskih dokumentih izražena težnja zdravstvene politike: da želimo pri nas v prihodnosti doseči tip nacionalnega zdravstvenega varstva — kar pomeni enako zdravstveno varstvo brez razločka za vse državljane;
- upoštevati samoupravno obliko in vsebino;
- samoupravno organizirani zdravstveni zavodi.

Upoštevati moramo torej vsaj vse našete elemente, če se želimo dokopati do take razrešitve, ki bo najbolj ustrezala naši stvari, potrebam, stvarnim interesom in preverjala ustreznost naše politične odločitve ter omogočila uveljavljanje prednosti, ki jih vsebuje samoupravni sistem.

Doc. dr. Saša Cvahete

Iz gradiva VI. kongresa preventivne medicine
Jugoslavije v letu 1973